

Asikkalan kunta

Viite: Lausuntopyyntö 4.11.2024**Asia: Kartinkärjen ranta-asemakaavan muutos valmisteluvaihe, Asikkala**

Suunnittelualue käsittää Asikkalan Salonsaarella Kartinkärjen alueella kiinteistöt 16-417-25-49 (Suviniemi) sekä 16-417-25-50 (Postiranta). Ranta-asemakaavan tavoitteena on muuttaa aiemmin kaavassa loma-asuntojen korttelialueeksi osoitetut kiinteistöt erillispientalojen korttelialueeksi merkinnällä AO sekä sovittaa niiden rakennusoikeus rakennusjärjestyksen mukaiseksi. Kiinteistöt ovat yksityisessä omistuksessa ja ranta-asemakaava laaditaan maanomistajien aloitteesta.

Lahten museot/ Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo lausuu 16.10.2024 päivätyistä, luonnosvaiheen asiakirjoista (osallistumis- ja arviointisuunnitelma, kaavaselostus ja kaavakartta: Arkkitehtitoimisto Lehmuskoski) pyydettyä lausuntoaan seuraavaa.

Arkeologinen kulttuuriperintö

Tiedot suunnittelualueen muinaisjäänöksistä ovat vanhentuneet. Viimeksi se on ollut osa inventoinnin kohdealuetta vuonna 2004 suoritetun Asikkalan kuntainventoinnin yhteydessä (*A. Kehusmaa 2004: Asikkalan arkeologinen inventointi*). Suunnittelualue on sijaintinsa perusteella potentiaalinen sekä historiallisen ajan että esihistoriallisen ajan jäänöksille. Se on kuitenkin pääosin rakennettua ja jo entuudestaan myllättyä. Mahdollisuudet sille, että alueella olisi säilynyt muinaismuistolain (295/1963) suojaamia kiinteitä muinaisjäänöksiä tai muita suojelua edellyttäviä kohteita ovat hyvin pienet. Edellä esitetyn perusteella museo katsoo, ettei hankkeelle ole esteitä arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

Rakennettu kulttuuriperintö ja maisema

Suunnittelualue sijaitsee maisemallisesti näkyvällä paikalla Päijänteen Asikkalanselälle päin työntyvän niemen kärjessä. Alueelta avautuu laaja järvinäköala länteen, pohjoiseen ja itään päin. Suunnittelualueelle ei sijoitu valtakunnallisia tai maakunnallisia rakennetun kulttuuriympäristön tai maiseman arvokohteita tai -alueita. Lähin maakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö *Salonsaari* (MARY2024) sijaitsee noin 3 kilometrin etäisyydellä.

Sekä yleis- että asemakaavassa suunnittelualue on merkitty loma-asumisen alueeksi merkinnällä RA. Voimassa olevan asemakaavan mukaan kunkin rakennuspaikan yhteenlaskettu kerrosala saa olla enintään 120 km². Ullakon tasolla saa kerrosalaan kuuluvaa tilaa olla puolet ensimmäisen kerroksen pinta-alasta. Saunan saa rakentaa erityisin ehdoin 20 m etäisyydelle rannasta, jonne on osoitettu noin 25–30 metriä leveä, suojeltava alueen osa (s-1), joka tulee säilyttää luonnonmukaisena ja hoitaa niin, ettei maiseman luonne oleellisesti muutu.

Kaavamuutoksen myötä yksittäisen rakennuksen enimmäiskerrosala nousee 200 k-m²:iin. Kaavamuutos mahdollistaa rakentamisen lähemmäs rantaa, sekä myös rantavyöhykkeelle. Muutoksessa myös rantavyöhyke kapenisi.

Kaavaselostuksen mukaan suunnittelualueella on ollut loma-asutusta ainakin 1960-luvulta saakka. Kiinteistöllä Suviniemi sijaitsee rantasauna ja vanhasta mökkirakennuksesta remontoitu vierasmaja, varasto ja autotalli. Kiinteistön loma-asuinrakennus on purettu tulipalon jäljiltä 2023. Kiinteistöllä Postiranta on 1½-kerroksinen, hirsirakenteinen loma-asuinrakennus sekä autotalli, vierasmaja ja rantasauna. Molemmilla kiinteistöillä on rakennettu rantaan kesämajakatokset ja laiturit. Piha-alueella on hiekka- ja liuskekipintaisia kulkuväyliä sekä kivettyjä portaita ja pengerryksiä.

Alueellinen vastuumuseo esittää, että kaavaselostukseen kuvataan tarkemmin suunnittelualan ja lähialueen rakennuskantaa ja alueen historiaa. Asikkalassa ei ole toistaiseksi inventoitu ns. moderneja, viime sotien jälkeisiä kulttuuriympäristöjä. Selvitys on hyvä toteuttaa asemakaavatyön yhteydessä, jotta kaavan vaikutuksia voidaan rakennetun kulttuuriympäristön osalta arvioida (MRL 9 §). Alueelliselta vastuumuseolta voi pyytää tarvittaessa ohjausta asiassa.

Kaavamuutos mahdollistaisi nykyiseen tilanteeseen verrattuna mittavamman rakentamisen maisemallisesti aralla alueella lähemmäs rantaa, sekä mahdollisesti muutoksen myös alueen rakennuskannan mittakaavassa. Museon näkemyksen mukaan kaavoituksessa on huolehdittava, että osayleiskaavan yleismääräys koskien rantavyöhykkeillä säilytettävää ja ylläpidettävää riittävää puustoa ja muuta kasvillisuutta toteutuu. Tällä varmistetaan rakennusten sopeutuminen ympäristöön ja rantavyöhykkeen luonnonmukainen toiminta. Vaikutusten arviointia tulee maiseman ja rakennetun kulttuuriympäristön osalta täydentää. Kaavamääräyksillä tulee ohjata rakentamista tarkemmin esimerkiksi rakennusmateriaalien ja värityksen osalta.

Museo huomauttaa, että ranta-asemakaava on tarkoitettu lomarakentamisen, ei pysyvän asumisen järjestämiseen. Loma-asumiseen tarkoitettujen kiinteistöjen muuttaminen erillispientaloalueeksi on yleiskaavan vastainen.

Museolla ei ole muuta huomautettavaa Kartinkärjen ranta-asemakaavan muutoksen valmisteluvaiheen aineistoon.

Lahten museot / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo

tutkimuspäällikkö Liisa Koskelainen

arkeologi Esko Tikkala

LAHDEN MUSEOT

Lahti City Museums

Lausunto

D/4852/10.02.01.00/2024

5.12.2024

Alueellinen vastuumuseo

rakennustutkija

Satu Taivaskallio

Tiedoksi: Museovirasto, Hämeen ELY-keskus